

BORSA İSTANBUL HALKA AÇIK ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULLARININ DEĞERLENDİRMESİ

Şirketler TTK tanımladığı şekilde yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur, Yönetim Kurulu şirketin faaliyetlerini yönlendiren en yetkili organdır. Anonim şirketlerde yönetim kurulu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ikinci bölümde yönetim kurulu başlığı altında 359-396 maddeleri arasında düzenlenmiştir. TTK Madde 359 Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu üyesi olabileceği belirtilmiştir. Yönetim kurulunun kaç kişiden oluşacağı şirket ihtiyaçlarına göre farklılık gösterebilir, TTK göre tek kişiden oluşan YK olabileceği gibi üye sayısında herhangi bir üst sınır getirmemektedir. Halka açık şirketlerde ise YK sayısı kurumsal Yönetim tebliğine göre en az beş kişi olarak belirlenmiştir.

Yönetim kurulunun kurul olarak görev ve yetkileri kanundan ve Genel kurulca verilen yetki çerçevesinde şirket ana sözleşmesinden doğmaktadır. TTK 374 maddesine göre YK'nun görev yetkileri " Yönetim Kurulu kendisine bırakılan alanda Yönetim, Kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisine bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunda gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir" şeklinde belirlenmiştir. Yönetim Kurulu'nun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri ise TTK 375. Maddesinde detaylı olarak açıklanmıştır. YK kolektif olarak karar alan bir kurul olduğu için yönetme yetkisini şirket ana sözleşmesinde belirtilen periyodik aralıklarla gerçekleştirdiği toplantılarda kullanır. TTK'nun Yönetim devri başlıklı 367. Maddesine göre Şirketin nasıl yönetileceği ana sözleşme veya şirket gereksinimlerine göre geliştirilen Yönetim Kurulu iç yönergesine göre tanımlanabileceği belirtilmiştir. Bu maddeye istinaden YK yetkilerini kendi içerisinden seçtiği ve icra yetkisi verdiği YK üyelerine veya üçüncü kişi olarak tanımlanan yöneticilere devredebilmektedir.

Yönetim kurulu bir şirketin yön veren ve denetleme fonksiyonu olan en temel yapısıdır. Etkin çalışma koşullarının sağlanması, yönetim kurulunun iyi takım olabilmesi, Farklı uzmanlık alanlarına sahip olanların bir arada bulunması konuların çok yönlü değerlendirmesine ve mevcut risklerin iyi yönetilebilmesine neden olur.

Borsa İstanbul A.Ş.'de Halka açık 381 adet şirket bulunmaktadır. Bu şirketlerin 55'i Birinci grup, 75'i İkinci grup ve 251 şirket Üçüncü grup şirketler oluşturmaktadır. Bu şirketlerin 172'si Yıldız Pazar'da, 165'i Ana Pazar'da 36'sı Alt Pazarda ve 8'i PÖİP işlem görmektedir.

Borsa İstanbul'da işlen gören 381 şirkette 2.653 Yönetim Kurulu Üyesi görev yapmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerinin 847'si Kurumsal Yönetim İlkelerine göre Bağımsız üye niteliğindeki üyeler oluşturmaktadır. Bağımsız üyelerin tüm üyelere oranı %31,9 seviyesindedir.

Borsa İstanbul'da 381 şirkette kadın Yönetim Kurulu üye sayısı 446 ile tüm üyeler içindeki payı % 16,8 düzeyindedir. Kadın Üyelerin toplam üyelere oranı Birinci grup şirketlerde % 15,7, İkinci Grup şirketlerde %15,8, Üçüncü grup şirketlerde bu oran %17,5 seviyesindedir.

Tüm şirketlerde 31 yabancı uyruklu üye bulunmakta olup tüm üyelere oranı %1,17 seviyesindedir. 715 üye İcrada görevli olup İcrada görevli üyelerin toplam üyelere oranı %26,9 seviyesindedir.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin 32'sinde Kadın Yönetim Kurulu Başkanı, 349 şirkette Erkek Yönetim Kurulu Başkanı görev yapmaktadır.

Halka açık şirketlerde kurumsal Yönetim ilkelerine göre asgari beş yönetim kurulu üyesi bulunmasına karşın Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin yönetim kurulları 3-15 üye aralığında oluşturulmuştur. Üç şirkette 3 YK üyesi, 5 şirkette 4 YK üyesi görev yapmaktadır. Bir şirkette 15 üye, 3 Şirkette 14 üye görev yaparken. 108 şirkete 5 üye bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu büyüklükleri S&P 500 Şirketlerinde %10,8, 15 Avrupa ülke ortalaması %12,1, Borsa İstanbul'da işlem gören 381 şirketin ortalaması %6,9 seviyesindedir.

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği S&P 500 şirketinde %84 seviyesinde iken bu oran ülkemizde %31,9 seviyesindedir.

Kadın Yönetim Kurulu üyeliği S&P 500 şirketlerinde %20 15 Avrupa ülke ortalaması %17 Ülkemizde kadın YK üyelik oranı %16,8 seviyesindedir.

Burhan TAŞTAN

Genel Müdür Yönetim Kurulu Üyesi

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve

Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş.